

Ilm-fan va texnologiyalar

Наука и ТЕХНОЛОГИИ

Science and technologies

2024
№ 1 / 1

Google Scholar

JURNAL HAQIDA

Jurnalga O‘zbekiston Respublikasi Prezidenti administratsiyasi huzuridagi axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan ommaviy axborot vositasi davlan ro‘yxatidan o‘tkazilganligi to‘g‘risida 076526 raqamli guvohnoma berilgan.

"Ilm-fan va texnologiyalar" ilmiy-metodik jurnaliga taqdim etilgan ilmiy maqolalarga qo'yiladigan asosiy talablar falsafa doktori (PhD), fan doktori (DSc) dissertatsiyalarining asosiy ilmiy natijalarini xalqaro standartlar va O'zbekiston Respublikasi Vazirlar Mahkamasi huzurida Oliy attestatsiya komissiyasi to'g'risidagi Nizom" talablari, shu jumladan elektron ilmiy-texnik jurnallarga qo'yiladigan talablar tizimi hisoblanadi.

«Наука и технологии» международный научно-методический журнал. Основные требования к научным статьям, представляемым в международном научно-методическом журнале «Наука и технологии» являются научные труды, рекомендованные для публикации основных научных результатов докторских (PhD), (DSc) диссертаций в соответствии с международными стандартами и «Положением о Высшей аттестационной комиссии» при Кабинете Министров Республики Узбекистан, в частности требования к электронным научно-техническим журналам

About the magazine "Science and technologies" international scientific-metodical journal The main requirements for scientific articles submitted to the international scientific-metodical journal " Science and technologies " are scientific publications recommended for the publication of the main scientific results of doctoral (PhD), (DSc) dissertations in accordance with international standards and the “Regulation on the Higher Attestation Commission” Under the Cabinet of Ministers of the Republic of Uzbekistan, including from templates in the system of requirements for electronic scientific and technical journals.

**ILM-FAN VA TEKNOLOGIYALAR
HAYKA И ТЕХНОЛОГИИ
SCIENCE AND TECHNOLOGIES**

Muassislar:

Fan va inovatsiya HNM MCHJ,
Buxoro davlat universiteti

Bosh muharrir:

Qahhorov Siddiq Qahhorovich

Jamoatchilik kengashi raisi: Xamidov Obidjon Xafizovich,
Buxoro davlat universiteti rektori

Tahririyat kengashi raisi: Jo'rayev Husniddin Oltinboyevich

Ma'sul kotib:

Kasimov Feruz Fayzulloevich

Texnik muharrir:

Hazratov Fazliddin Xikmatovich

Tahririyat manzili:

Buxoro shahar, Q.Murtazoyev ko'chasi, 1/2 uy

Email: admin@sciencetech.uz

Jurnalning elektron manzili:

sciencetech.uz

ILM-FAN VA TEKNOLOGIYALAR

JAMOATCHILIK KENGASHI A'ZOLARI

Muqimov Komil Muqimovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor.

Axatov Jasurjon Saidovich, texnika fanlari doktori.

Olimov Qahramon Tanzilovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Jumayeva Dilnoza Jo'rayevna, texnika fanlari doktori, professor.

Sharipov Shavkat Safarovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

**TAHRIRIYAT KENGASHI A'ZOLARI
XORIJ OLIMLARI**

Verbenko Il'ya Aleksandrovich, kimyo fanlari doktori.

Veselov Gennadiy Yevgen'evich, texnika fanlari doktori, dotsent.
Madzigon Vasiliy Nikolayevich, pedagogika fanlari doktori, professor.

BILOGIYA FANLARI

Artikova Hafiza To'ymurodovna, biologiya fanlari doktori, professor.
Bo'riyev Sulaymon Bo'riyevich, biologiya fanlari doktori, professor.
Xolliyev Askar Ergashevich, biologiya fanlari doktori, professor.
Yoziyev Lutfillo, biologiya fanlari doktori, professor.
Norboyeva Umida Toshtemirovna, biologiya fanlari doktori, professor.

FALSAFA FANLARI

Namozov Bobir Bahriyevich, falsafa fanlari doktori, dotsent.
Sharipov Abduhakim Ziyavutdinovich, falsafa fanlari doktori, dotsent.
Salomova Hakima Yusupovna, falsafa fanlari doktori, professor.
Sharipova Oygul Tursunovna, falsafa fanlari doktori, professor.
Siddikov Ilyosjon Baxromovich, falsafa fanlari doktori, dotsent.

FIZIKA-MATEMATIKA FANLARI

Djurayev Davron Raxmonovich, fizika-matematika fanlari doktori, professor.
Dilmurodov Elyor Baxtiyorovich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Durdiyev Umidjon Durdimurodovich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.
Turayev Ergash Yuldashevich, fizika-matematika fanlari doktori, professor.
Kutliyev Uchqun Otaboyevich, fizika-matematika fanlari doktori, dotsent.
Jalolov Ozodjon Isomiddinovich, fizika-matematika fanlari nomzodi, dotsent.
Nuriddinov Javlon Zafarovich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).
Fayziyev Shaxobiddin Shavkatovich, fizika-matematika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

FILOLOGIYA FANLARI

Rajabov Dilshod Zaripovich, filologiya fanlari doktori, professor.
Rasulov Zubaydillo Izomovich, filologiya fanlari doktori, professor.
O'rayeva Darmon Saidaxmedovna, filologiya fanlari doktori, professor.
Kilichev Bayramali Ergashevich, filologiya fanlari nomzodi, dotsent.
Nosirov Otabek Timurovich, filologiya fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

GEOGRAFIYA FANLARI

Hayitov Yozil Qosimovich, geografiya fanlari doktrori, dotsent.
Toshev Xudoynazar Ramazonovich, geografiya fanlari nomzodi, dotsent.
Halimova Gulshan Subxonovna, geografiya fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent.

IQTISODIYOT FANLARI

Navro'zzoda Baxtiyor Negmatovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor.

Salimov Nutfullo Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent.

Jo'rayev Abror Turobovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

Norov Asror Egamberdiyevich, fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

Xamidov Obidjon Xafizovich, iqtisodiyot fanlari doktori, professor.

Yavmutov Dilshod Shoyimardonqulovich, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

Xudoyberganov Dilshod Tuxtabayevich, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.

KIMYO FANLARI

Do'stov Hamro, kimyo fanlari doktori, professor.

Amonov Muxtor Raxmatovich, texnika fanlari doktori, professor.

Umarov Baqo Bafoyevich, kimyo fanlari doktori, professor.

Nazarov Sayfullo Ibodullayevich, texnika fanlari nomzodi, dotsent.

Niyozov Erkin Dilmurodovich, texnika fanlari nomzodi, dotsent.

PEDAGOGIKA FANLARI

Abilova Gulbaxar Jalgasbayevna, pedagogika fanlari doktori, dotsent.

Adizov Baxtiyor Raxmonovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Ajiyeva Muhabbat Baxtibayevna, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent.

Alimov A'zam Anvarovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

Bozorova Saodat Djamolovna, pedagogika fanlari doktori, professor.

Ergasheva Gulruksor Surxonidinovna, pedagogika fanlari doktori, professor.

Jo'rayev Akmal Razzoqovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor.

Kurbaniyazova Zamira Kalbayevna, pedagogika fanlari doktori, dotsent.

Lutfillayev Mahmud Hasanovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Ro'ziyev Erkin Iskandarovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Shodiyev Rizamat Davronovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Tursunov Qahhor Shonazarovich, pedagogika fanlari doktori, dotsent.

Himmataliyev Do'stnazar Omonovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Xodjayev Begzod Xudoyberdiyevich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Shomirazyev Maxmatmurod Xuramovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Mirzaahmad Qurbonov, pedagogika fanlari doktori, professor.

Hamidov Jalil Abdurasulovich, pedagogika fanlari doktori, professor.

Xazratov Fazliddin Xikmatovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD).

TEXNIKA FANLARI

Jo'rayev Turob Doniyorovich, texnika fanlari nomzodi, professor.

Toirov Olimjon Zuvurovich, texnika fanlari doktori, professor.

Syitnazarov Kuanishbay Kenesbayevich, texnika fanlari doktori, dotsent.

Mansurov Tohirjon Muxtorjonovich, texnika fanlari doktori, dotsent.

Maxmudov Maxsud Idrisovich, texnika fanlari doktori, professor.

Mo'minov Bahodir Boltayevich, texnika fanlari doktori, professor.

Raxmatov Ilhom Ismatovich, texnika fanlari nomzodi, professor.

Murtazoyev Azizbek Nusrat o'gli, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

Eshonqulov Hamza Ilxomovich, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

Shafiyev Tursun Rustamovich, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

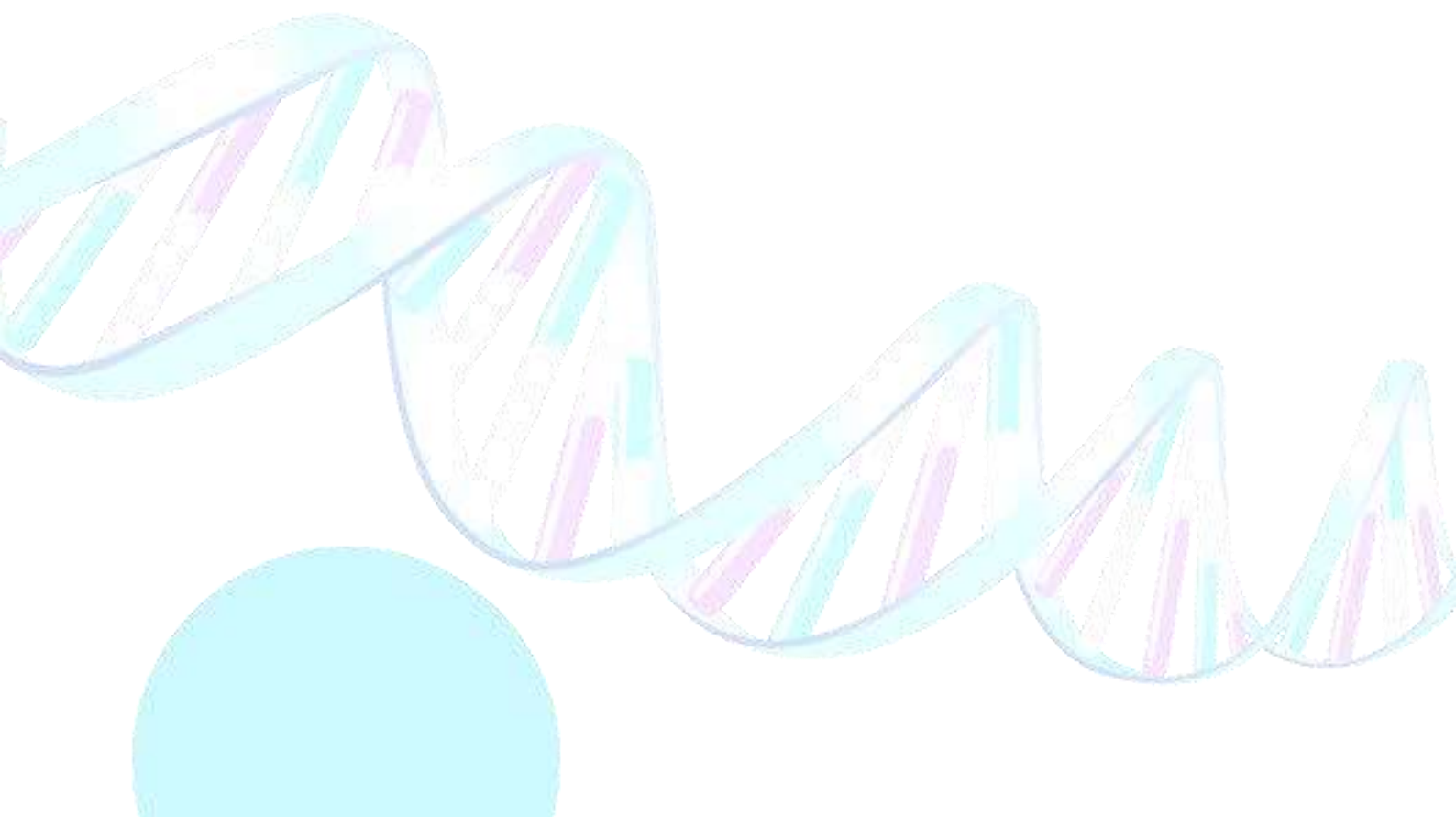
Bakayev Ilxom Izatovich, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent.

TARIX FANLARI

Inoyatov Sulaymon Inoyatovich, tarix fanlari doktori, professor.

Rashidov Oybek Rasulovich, tarix fanlari doktori, dotsent.

Hayitov Shodmon Axmedovich, tarix fanlari doktori, professor.

TASVIRIY SAN'ATNI O'QITISHDA BADIY IJODIY QOBILIYAT

Mengnorov Islom Jumanazarovich - Termiz davlat universiteti o'qituvchisi.

Ilmiy rahbar: Mamatov Dilshod Kodirovich – Buxoro davlat universiteti professori.

ANNOTATSIYA

Ushbu maqolada san'at maktablari, litseylar va oliy o'quv yurtlari o'quvchilarida badiiy ijodiy qobiliyatlarning psixologik xususiyatlari haqida gap boradi. Bundan tashqari, u ijodiy tasavvur, fikrlash va vizual xotira haqida gapiradi. Ijodiy tasavvur, fikrlash va vizual xotiraning samarali ishlashi badiiy asar yaratishning barcha bosqichlarida muhim ahamiyatga ega. Yuqorida aytilganlar, shuningdek, rassomning tasvirlanganga nisbatan rivojlangan hissiy munosabatini, ijodiy ish jarayonida irodaviy munosabatni anglatadi. Bu ushbu xususiyatlarning etakchi xususiyatini belgilaydi.

Kalit so'zlar: *tasviriy san'at, badiiy fikrlash, psixologik holat, rassom, vizual idrok, psixologiya.*

ХУДОЖЕСТВЕННЫЕ ТВОРЧЕСКИЕ СПОСОБНОСТИ В ОБУЧЕНИИ ИЗОБРАЗИТЕЛЬНОМУ ИСКУССТВУ

Менгноров Ислам Джуманазарович - преподаватель Термезского государственного университета.

Научный руководитель: Маматов Дилшод Кодирович – профессор Бухарского государственного университета.

АННОТАЦИЯ

В данной статье говорится о психологической характеристике художественных способностей у учащихся художественных школ, лицеев и вузов. Кроме этого говорится о творческом воображении, мышлении и зрительной памяти. Продуктивная работа творческого воображения, мышления и зрительной памяти имеет первостепенное значение на всех этапах создания художественного произведения. Сказанное относится и к развитому эмоциональному отношению художника к изображаемому, к волевому настрою в процессе творческой работы. Это определяет ведущий характер данных свойств.

Ключевые слова: *изобразительное искусство, художественное мышление, психологическое состояние, художник, зрительное восприятие, психология.*

ARTISTIC CREATIVITY IN TEACHING FINE ARTS

Islam Dzhumanazarovich Mengnorov - Lecturer at Termez State University.

Scientific leader: Mamatov Dilshod Kodirovich-professor of Bukhara State University.

ANNOTATION

This article talks about the psychological characteristics of artistic abilities in students of art schools, lyceums and universities. In addition, it talks about creative imagination, thinking and visual memory. Productive work of creative imagination, thinking and visual memory is of paramount importance at all stages of the creation of a work of art. The foregoing also applies to the artist's developed emotional attitude to what is depicted, to a strong-willed attitude in the process of creative work. This determines the leading nature of these properties.

Key words: fine arts, artistic thinking, psychological state, artist, visual perception, psychology.

Muvaffaqiyatli vizual faoliyat rivojlangan badiiy ijodiy qobiliyatlarni talab qiladi. Albatta, badiiy ijodiy qobiliyatlar rivojlanadigan tabiiy moyilliklarga nafaqat rassomlar, balki san'at maktablari, maktablar va universitetlarning talabalari ham ega. Nozik moyilliklarga ega bo'lgan, ammo turli sabablarga ko'ra (yashash sharoitlari, qat'iyatsizlik va boshqalar) professional rassomga aylanmagan ko'plab odamlar bor.

Badiiy ijodiy qobiliyatlarning yetakchi xususiyatlariga quyidagilar kiradi:

A) voqelik hodisalarida asosiy, eng muhim va xarakterni tanlashni, badiiy obrazni konkretlashtirish va umumlashtirishni, original kompozitsiyani yaratishni ta'minlaydigan badiiy ijodiy tasavvur va fikrlashning xususiyatlari;

B) vizual xotiraning xususiyatlari, rassom ongida yorqin vizual tasvirlarni yaratishga hissa qo'shadi va ularni badiiy obrazga muvaffaqiyatli o'zgartirishga yordam beradi;

C) sezilgan va tasvirlangan hodisaga hissiy munosabat (ayniqsa rivojlangan estetik tuyg'ular);

D) ijodiy g'oyalarni amaliy amalga oshirishni ta'minlaydigan rassom shaxsining ixtiyoriy xususiyatlari.

Ushbu xususiyatlar vizual analizatorning mukammalligi bilan eng muvaffaqiyatli rivojlanadi, bu badiiy faoliyat jarayonida mutanosiblikni, volumetrik va tekis shaklning xususiyatlarini, chiziqlar yo'nalishini, ob'ektlarning fazoviy munosabatlarini, chiaroscuro munosabatlarini, ritmni, rangni, ohang va rangning uyg'unligini,

volumetrik ob'ektlarning istiqbolli qisqarishini, harakatni idrok etishni ta'minlaydi. Badiiy ijodiy qobiliyatlarning yordamchi xususiyatlariga odatda quyidagilar kiradi:

A) vizual analizatorning xususiyatlari sezilgan narsalarning sirt tuzilishini aks ettirish ("his qilish") – yumshoqlik, qattqlik, Baxmal va boshqalar.;

B) sensorimotor fazilatlar, ayniqsa rassom qo'lining harakatlari bilan bog'liq bo'lib, rasm chizish, rasmda yangi texnik texnikalarni tez va aniq o'zlashtirishni ta'minlaydi.

Ijodiy tasavvur, fikrlash va vizual xotiraning samarali ishlashi badiiy asar yaratishning barcha bosqichlarida muhim ahamiyatga ega. Yuqorida aytilganlar, shuningdek, rassomning tasvirlanganga nisbatan rivojlangan hissiy munosabatini, ijodiy ish jarayonida irodaviy munosabatni anglatadi. Bu ushbu xususiyatlarning etakchi xususiyatini belgilaydi. Qobiliyatlarning ba'zi xususiyatlarining o'ta muhim rolini ta'kidlab yoki boshqalarning zarurligini ta'kidlab, ularning barchasi bir-biri bilan chambarchas bog'liqligini va faqat ularning uyg'un kombinatsiyasi badiiy ijodiy qobiliyatlarning yuqori darajada rivojlanishini belgilaydi. Badiiy ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirish faqat maxsus bilim, ko'nikma va ko'nikmalarni o'zlashtirish va amaliy qo'llash jarayonida mumkin.

Kerakli bilim, ko'nikma va malakalarning yetishmasligi qobiliyatlarni rivojlantirishda yengib bo'lmaydigan to'siqdir. Shunday qilib, ta'lim va tarbiya qobiliyatlarni shakllantirishda hal qiluvchi omil bo'lib xizmat qiladi. O'qituvchilarning talabaning qobiliyatini uning bilimlari, ko'nikmalari va ko'nikmalaridan ajrata olmasligi talabaning rivojlanishiga salbiy ta'sir qiladi.

Uning ta'kidlashicha, bu kamtarona mehnat qobiliyati har qanday dahoning asosini tashkil etadi. Repin aytganlarini butunlay rassomning o'ziga bog'lash mumkin. Ajoyib qobiliyatlarga ega bo'lgan buyuk rassom butun umri davomida tinimsiz mehnat qildi. Repin ishlash odatini shu qadar rivojlantirdiki, qaerda bo'lmasin, u har doim eskizlar, akvarel, moy bilan kichik tadqiqotlar olib bordi. Ko'pgina taniqli rassomlarning ulkan ishlashi ularning ko'plab asarlari bilan tasdiqlangan. Masalan, I.N.Kramskoy rasmlarni va boshqa narsalarni hisobga olmaganda, faqat 3000 ga yaqin portretlarni chizgan; I.K.Ayvazovskiy 500 dan ortiq rasm chizgan, Vereshchagin esa undan ham ko'proq. Vizual faoliyat uchun qobiliyatlarni tahlil qilganda, moyillik nima ekanligini va odamda va birinchi navbatda bolada moyillik va vizual qobiliyatlar qanday munosabatda bo'lishini ko'rib chiqish kerak.

Badiiy faoliyatda, birinchi navbatda, barcha hodisalar va narsalarga tanish bo'lgan eng oddiy ko'rinadigan go'zallikni, estetikani payqash, ko'rish juda muhimdir.

Rassom haqiqatda go'zalni qanchalik tez ko'rsa, uni o'z asarlarida shunchalik tez va to'liqroq etkazadi, tomoshabin ushbu rasm, haykaltaroshlik va boshqalarni idrok etishdan estetik zavqlanishni boshdan kechiradi. badiiy ijod qobiliyatining bir xil

darajada muhim ko'rsatkichi-bu ajoyib ish qobiliyati bilan birga vizual faoliyatga bo'lgan katta muhabbat.

Badiiy ijodiy qobiliyatlarning mavjudligi, shu jumladan tasviriy san'atga bo'lgan muhabbat, ishlash va qat'iyatlilik kabi shaxsiy xususiyatlarning namoyon bo'lishi va rivojlanishiga yordam beradi. Katta, qat'iyatli va qat'iyatli mehnatsiz san'atga bo'lgan muhabbat badiiy ijodiy qobiliyatlarni rivojlantirishda ijobiy natija bera olmaydi.

Majoziy fikrlash, atrofdagi dunyo ob'ektlarini namoyish etish qobiliyati vizual faoliyat qobiliyatining yana bir ko'rsatkichini – tasvirning yaxlitligini anglatadi. Qoida tariqasida, rasm, grafika, haykaltaroshlikning barcha ozmi-ko'pmi taniqli asarlari tasvirning yaxlitligi, kompozitsiyadagi barcha qismlarga, tafsilotlarga bo'ysunishi bilan ajralib turadi. Bundan tashqari, badiiy asarlardagi yaxlitlik ushbu asarning mazmuni, g'oyasini ochib beradigan asarning grafik (rasm, chiaroscuro) elementlariga, rangiga va kompozitsion tuzilishiga (alohida qismlari, bo'limlari) ham tegishli.

Vizual faoliyat qobiliyatlari mavjudligining navbatdagi ko'rsatkichi-bu to'g'ridan-to'g'ri tasvirlash jarayonida ham, asarning o'zida ham rassomning his-tuyg'ulari, his-tuyg'ularining yorqin ifodasi.

Bundan tashqari, rassomning his-tuyg'ularini, his-tuyg'ularini ifoda etishning asosi u ob'ektlar va hodisalardan olgan hissiy qo'zg'alishdir. Agar rasm chizuvchining o'zi tasvir jarayonidan, tasvirlangan ob'ekt yoki hodisadan hissiy qo'zg'alishni boshdan kechirmasa, u tomoshabinlarning his-tuyg'ulariga "tegishi" mumkin bo'lgan tasvirni bajara olmaydi. Atrofdagi dunyoning kuzatilgan ob'ektlari va hodisalarini estetik jihatdan boshdan kechirish qobiliyati tasvirlangan va birinchi navbatda estetik elementlarni to'liq va chuqurroq bilish uchun sharoit yaratadi.

Rassomning hissiy tajribasi ham ekspressivlik bilan chambarchas bog'liq. Qoida tariqasida, rassom tasvirlangan narsani qanchalik to'liq va chuqurroq "his qilsa", u asar mazmunini shunchalik ifodali tasvirlaydi. Asarning ekspressivligi, birinchi navbatda, rassomning his-tuyg'ularini, uning voqelikka, tasvirlanganiga munosabatini anglatadi.

Agar rassom qobiliyatlarni rivojlantirishning yuqori darajasiga ega bo'lsa, unda odatda u iste'dodli usta deb aytiladi. Bunday holda, zaruriy shart – bu rassomning badiiy ijod sohasida ayniqsa samarali ishlashiga imkon beradigan qobiliyatlarning kombinatsiyasi.

Badiiy iste'dod-bu badiiy faoliyatning ijodiy bajarilishining muvaffaqiyatini ta'minlaydigan ta'lim va tarbiya jarayonida yuqori darajada rivojlangan vizual faoliyat qobiliyatining ayniqsa qulay kombinatsiyasi va o'zaro ta'siri.

Insonning badiiy iste'dodining yuqori sifatli darajasi dahodir.

Badiiy ijodda daho tushunchasi iste'dodlarning juda qulay kombinatsiyasi bilan belgilanadi, bu rassomga tarixiy davrdan oldinda va dunyo ahamiyatiga ega bo'lgan asarlarni yaratishga imkon beradi.

Shunday qilib, badiiy ijodda dahoni aniqlab, biz dahoning o'ziga xos xususiyatlarining barcha murakkab xususiyatlarini tugatmaymiz. Shuning uchun odatda tasviriy san'at daholarining "to'liq" ro'yxatini berish qiyin. Shunday qilib, Rafaelning dahosi ko'pincha insonning eng chuqur his-tuyg'ularini cheksiz ekspressivlik bilan aks ettiradigan mashhur rasmlari uchun nishonlanadi. Darhaqiqat, Rafael onasining o'z farzandiga bo'lgan cheksiz, "muqaddas" sevgisini va shu bilan birga odamlarga baxt keltirishi uchun uni berish istagini ko'rsatadigan "Sistine Madonna" jahon san'atining durdonasini eslash kifoya.

San'atdagi daholar Vinchidan oldin Leonardo, Mikelanjelo, Rembrandt, Rubens edi. Bundan tashqari, Leonardoning Vinchidan oldingi dahosi nafaqat tasviriy san'atga, balki boshqa ko'plab fan va san'at turlariga ham tegishli edi. Shunday qilib, u umumiy ma'noda zamonaviy samolyotlar va raketalarni kutgan, zamonaviy tanklarni eslatuvchi harakatlanuvchi qurollarning loyihalarini ishlab chiqqan va hokazo. Mikelanjelo nafaqat ajoyib rassom, balki taniqli haykaltarosh ham edi. Rembrandt portret galereyasida zamondoshlarining ruhiy fazilatlarini ajoyib psixologik chuqurlik bilan ochib berdi, o'zining mashhur rasmlarida murakkab insoniy munosabatlarning butun dunyosini namoyish etdi.

Katta rassomlar o'tmishdagi madaniy merosni tanqidiy o'zlashtirish va shu bilan birga eskirgan me'yorlar va an'analarni qat'iy ravishda engib o'tish, tasviriy san'atning eng buyuk asarlarini yaratish bilan ajralib turadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. В.С.Кузин . Психология живописи. Издательство Москва 2005 г.
2. Турғунбоев К., Толипов М., Охунов И. Педагогик маҳорат асослари. – Қўқон: Муқимий номидаги ҚДПИ, 2006
3. Орипов Б. Тасвирий санъат дарслари самарадорлигини ошириш омиллари. - Т.: Ўқитувчи, 1978.
4. Jumanazarovich, M. I. "THE ROLE OF FINE ART IN THE DEVELOPMENT OF AESTHETIC EDUCATION IN STUDENTS." Emergent: Journal of Educational Discoveries and Lifelong Learning (EJEDL) 3.09 (2022): 28-30.
5. Jumanazarovich M. I. Rangtasvir Mashg'ulotlarida Qalamtasvirning Ahamiyati //Gospodarka i Innowacje. – 2022. – Т. 20. – С. 58-61.
6. [Sukhrob Abdullaev](#) and [Dilshod Mamatov](#), - Pedagogical foundations in the teaching of folk arts and crafts of Uzbekistan in the training of teachers of fine arts. E3S Web of Conferences 420, 10019 (2023)
7. https://www.e3s-conferences.org/articles/e3sconf/pdf/2023/57/e3sconf_ebwff
8. [2023_10019.pdf](#)

9. Makhfuza Odilova - Effective methods of improving the quality of education in biology lessons through computer technology. E3S Web of Conferences 460, 05015 (2023) <https://doi.org/10.1051/e3sconf/202346005015> BFT-2023.

10. Маматов Д.К., Собирова Ш.У Особенности организации самостоятельной работы студентов Педагогические науки

11. <http://wwenews.esrae.ru/pdf/2015/1/62.pdf>

12. Маматов Д.К. Организация самостоятельной работы студентов первая международная научно-методическая конференция междисциплинарные исследования в науке и образовании <http://man-ua.edukit.kiev.ua/Files/downloads/%D0%9F%D0%9D-%D0%A1%D0%B1%D0%A2-14-09-2012.pdf#page=183>

